

Från:**Ärende:**

Remiss (943-2022) gällande ändrade regler för fiske efter ål i havet
den 18 mars 2022 14:51:38

Datum:**Bilagor:**

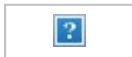
[Remiss förbudsperiod för fiske av ål \(943_2022\).pdf](#)
[Bilaga 1 \(943_2022\) Konsekvensutredning.pdf](#)
[Bilaga 2 \(943_2022\) Sändlista.pdf](#)

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning.

Förslaget gäller dels fastställande av förbudsperiod för fiske efter ål i havet, dels ändrade regler om sumpning av ål.

Förslaget föreslås träda i kraft den 2022-05-01.

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 2022-04-08. Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer 0943-2022 i e-postmeddelandets ärendemening.

Sofia Brockmark

Utredare

Fiskeregleringsenheten

+46106986581

Gullbergs Strandgata 15, 411 04 Göteborg

Box 11930, SE-404 39 Göteborg

sofia.brockmark@havochvatten.se

www.havochvatten.se

Havochvatten

Havs- och vattenmyndigheten behandlar dina personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen och myndighetens dataskyddspolicy, läs mer på www.havochvatten.se/sa-behandlar-hav-dina-personuppgifter

SwAM processes your personal data in accordance with the General Data Protection Regulation (GDPR) and our Data Protection Policy, see www.havochvatten.se/sa-behandlar-hav-dina-personuppgifter

Remiss

Handläggare

Sofia Brockmark
Fiskeregleringsenheten
sofia.brockmark@havochvatten.se

Datum 2022-03-18

Dnr 0943-2022

Enligt sändlista

Remiss gällande ändrade regler för fiske efter ål i havet

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller dels fastställande av förbudsperiod för fiske efter ål i havet, dels ändrade regler om sumpning av ål.

Förslaget föreslås träda i kraft den 2022-05-01.

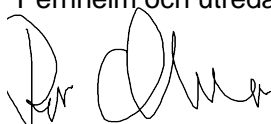
Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 2022-04-08.

Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer 0943-2022 i e-postmeddelandets ärendemening.

Havs- och vattenmyndigheten publicerar remissvar från myndigheter, företag och organisationer på sin webbsida. Remissvar från privatpersoner publiceras inte. Du hittar mer information om hur HaV behandlar dina personuppgifter i samband med remisshanteringen på [Havs- och vattenmyndighetens webbsida](#).

Eventuella frågor om förslaget i den del det handlar om förbudsperioden kan ställas till Sofia Brockmark, e-post: sofia.brockmark@havochvatten.se eller tel. 010-698 65 81. Frågor om föreslagna regler för förbättrad kontroll kan ställas till Björn Stührenberg, e-post: bjorn.stuhrenberg@havochvatten.se eller tel. 010-698 60 47.

Denna remiss har beslutats av biträdande avdelningschefen Per Olsson efter föredragning av utredarna Sofia Brockmark och Ulrika Parsons. I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschefen Niclas Törnell, enhetschefen Inger Dahlgren, verksjuristen Catarina Pernheim och utredaren Jens Persson medverkat.

Per Olsson

Sofia Brockmark

Bakgrund och syfte

Förbudsperiod för fiske av ål i havet 2022/2023

EU:s ministerråd har under de senaste fem åren, i samband med diskussionerna om nya fiskekvoter i unionens vatten, fattat ett politiskt beslut om att varje medlemsland ska fastställa en sammanhängande förbudsperiod för fiske av ål i havet under tre månader. Förbudet ska omfatta alla livsstadier av ål och allt fiske i EU:s vatten, inklusive flodmynningarna. Villkoren i besluten har skiljt sig åt mellan åren, men under de senaste fyra åren (2018, 2019, 2020 och 2021) har den valbara förbudsperioden kunnat införas mellan augusti och februari.

Enligt beslutet om bestämmelser för fiske av ål i havet 2022/2023 ska medlemsländerna säkra att förbudsperioden införs då vandrigen av ål är som störst. Tillägget är ett förtydligande och en skärpning jämfört med tidigare års beslut. Enligt ministerrådets beslut ska förbudsperioden omfatta all form av fiskeaktivitet efter ål, vilket innebär att det även kommer vara förbjudet att sumpa ål under förbudsperioden.

Förbudsperioden regleras enligt artikel 13 (se nedan) i rådets förordning (EU) 2022/109 om fastställande för 2022 av fiskemöjligheterna avseende vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och, för unionsfiskefartyg, i vissa andra vatten. EU-förordningen är direkt tillämplig som lag i Sverige. Bestämmelserna i EU-förordningen gäller före bestämmelser i svensk lagstiftning om bestämmelserna strider mot varandra.

Det är Havs- och vattenmyndigheten som tar beslut och inför förbudsperioden i Sverige genom föreskriftsändringar i bilaga 10 till Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön. EU-kommissionen ska senast den 1 juni 2022 meddelas om den fastställda perioden tillsammans med stödjande information som motiverar den valda perioden.

Artikel 13, EU:s förordning (2022/109) - Åtgärder rörande fiske efter ål i unionens vatten i Ices-området

All fiskeverksamhet enligt definitionen i artikel 4.1.28 i förordning (EU) nr 1380/2013 som avser fångst av ål (*Anguilla anguilla*) och som bedrivs som riktat fiske, oavsiktligt fiske eller fritidsfiske ska vara förbjuden i unionens vatten i Ices-området och i bräckt vatten, t.ex. flodmynningar, kustlaguner och vatten i övergångszoner, under en sammanhängande tremånadersperiod.

Varje berörd medlemsstat ska fastställa den perioden, som ska infalla mellan den 1 augusti 2022 och den 28 februari 2023, för att säkerställa att förbudet omfattar perioderna med den största vandrigen av ål.

Medlemsstaterna ska senast den 1 juni 2022 meddela kommissionen den fastställda perioden tillsammans med stödjande information som motiverar den valda förbudsperioden.

Ices råd (se nedan) säger att allt fiske av ål för alla ändamål ska vara noll 2022. EU-kommissionen har därmed valt att inte tillämpa rådet i sitt förslag till beslut om förbudsperiod. Ministerrådet beslutade i december 2021 att införa förslaget om bestämmelse utan ändring.

Med aktuell skärpning som tillägg föreslog EU-kommissionen även att förbudsperiod fortsatt ska tillämpas och att de avser konsultera de regionala organen, bl.a. Baltfish och Scheveningen, för

förslag kring tillämpning av Ices råd. De regionala organen ska inkomma med svar senast den 4 april 2022.

Status och beståndsutveckling

Europeisk ål (*Anguilla anguilla*) är rödlistad av SLU Artdatabanken och klassad som Akut hotad (CR) nationellt och internationellt. Rekryteringen av ål har under de senaste femtio åren minskat med 90–95 procent och ligger fortfarande på en kritiskt låg nivå, mycket långt ifrån nivåer som skulle indikera ett hållbart bestånd.

Internationella havsforskningsrådet (ICES) har under flera år påpekat att det finns ett akut behov av att förbättra bevarandeåtgärder i medlemsländernas nationella ålförvaltningsplaner (se nedan). Bristande rapportering och kunskap om bestånd- och rekryteringsförhållanden är några av skälen till att Ices sedan början av 2000-talet gett rådet att försiktighetsprincipen ska tillämpas. Ices senaste råd säger att när försiktighetsprincipen tillämpas bör fångsterna av ål vara noll 2022¹. Rådet omfattar ålens alla livsstadier och allt fiske, inklusive fångst av glasål för utsättning och vattenbruk. Annan dödlighet av ål, orsakad av människan, bör minimeras och elimineras där så är möjligt. Formulering i rådet har reviderats och harmoniserats med rådgivning för övriga fiskarter där påverkan från fisket särskiljs från annan mänsklig påverkan. Dessutom har Ices rekommendation om fiskets fångster förtydligats. Tidigare råd fastställde att all mänsklig påverkan ska reduceras till, eller ska hållas så nära noll som möjligt.

Ålbeståndets storlek och utveckling påverkas sannolikt av en rad mänskliga påverkansfaktorer varav vattenkraft och fiske har tydligast effekt på dödlighet².

EU-gemensam förvaltning av ål

Utöver ministerrådets årliga bestämmelse om krav på att medlemsländerna ska införa förbudsperioder för fiske efter ål i havet omfattas ål även av andra EU-gemensamma bestämmelser, som reglerar handel av ål³ samt åtgärder för återhämtning av beståndet av europeisk ål, den så kallade ålförordningen⁴.

Ålförordningen ställer krav på medlemsländerna att upprätta nationella förvaltningsplaner för ål. Målet för varje förvaltningsplan ska vara att i ett långsiktigt perspektiv ska minst 40 procent av mängden blankål, som produceras i ett av människan opåverkat bestånd, kunna ta sig ut i havet. När man idag talar om ett av människan opåverkat bestånd använder man oftast den genomsnittliga produktionen innan beståndets huvudsakliga nedgång började. Sveriges förvaltningsplan godkändes 2009 av EU-kommissionen och har sedan dess legat grund för åtgärder.

Enligt ålförordningen ska medlemsländerna rapportera en utvärdering till EU-kommissionen som beskriver vilken effekt genomförda åtgärder har haft. Sedan ålförordningen antogs har fyra rapporteringar genomförts och lämnats in till EU-kommissionen. I samband med rapporteringarna uppdrar Havs- och vattenmyndigheten SLU Aqua att förse myndigheten med vetenskapliga

¹ ICES Advice 2021 – ele.2737.nea – <https://doi.org/10.17895/ices.advice.7752>

² Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten 2021 — Resursöversikt. Rapport 2022:2. Havs- och vattenmyndigheten

³ Rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem

⁴ Rådets förordning (EG) nr 1100/2007 av den 18 september 2007 om åtgärder för återhämtning av beståndet av europeisk ål

underlag som ska ligga till grund för rapporteringen samt sammanställa resultaten i en teknisk rapport⁵.

EU-kommissionen yttrar, i den senaste utvärdering av medlemsländernas rapportering⁶, att trots betydande framsteg med att minska fiskeansträngningen, och trots ett samordnat försök att utveckla en EU-omfattande förvaltningsram, är ålbeståndets tillstånd fortfarande kritiskt och det krävs därför fortsatta och mer ambitiösa åtgärder. EU-kommissionen betonar att ålförordningens genomförande behöver förbättras avsevärt, särskilt när det gäller att hantera icke-fiskerirelaterad dödlighet.

I syfte att effektivisera, harmonisera och förbättra kvaliteten på medlemsländernas rapportering samordnas 2021 års rapportering till EU-kommissionen med Ices årliga data call för ål. Ices data call för ål har därmed utökats för att även tillgodose de rapporteringskrav som följer av art 9 i ålförordningen. Ices kommer att publicera utvärderingen under våren 2022.

Nationellt genomförande av tidigare fyra förbudsperioder

Samtliga svenska förbudsperioder har genomförts mellan den 1 november och den 31 januari. Förbuden har årligen införts genom föreskriftsändringar i bilaga 10 till Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön. De årliga besluten om ändrade föreskrifter har föregåtts av en remiss. De tidigare remisserna är tillgängliga på Havs- och vattenmyndighetens hemsida.

Inför framtagandet av förslag till förbudsperioder har Havs- och vattenmyndigheten gjort en sammanvägd bedömning där hänsyn framförallt har tagits till att den blankål som vandrar ut genom Öresund ska kunna bidra till reproduktionen. Hänsyn har även tagits till åtgärdens effekt på det europeiska ålbeståndet, effekten av de omfattande åtgärder som hittills genomförts inom ramen för den nationella ålförvaltningsplanen för att reducera det nationella fiskets påverkan samt effekter av införande av tidigare förbudsperioder.

Eftersom fisket i huvudsak bedrivs riktat efter utvandrande blankål skiljer sig fisket i tid mellan olika kustområden, anpassat efter ålens vandring ut ur Östersjön. Innan de årliga förbudsperioderna för fiske av ål i havet infördes bedrevs fisket från maj till december, tidigare i Bottenhavet och senare i de sydliga och sydvästra delarna av Östersjön. Fiske efter ål är förbjudet på den svenska västkusten, norr om 56°25' N, sedan år 2012.

De inskränkningar som gjorts i ålfisket sedan 2007 har haft en påtaglig effekt på både antal fiskare som den landade fångsten, framförallt i havet. Genom att inte tillåta någon nyetablering och att inte bevilja några förnyade tillstånd har antalet tillstånd för fiske efter ål i svenska kustområden minskat med drygt 75 procent samtidigt som fångsterna i ålfisket reducerats med drygt 90 procent (inkluderat det fritidsfiske av ål som bedrevs före 2007). Minskningen beror framförallt på de åtgärder som genomförs inom ramen för ålförvaltningsplanen. Förbudsperiodernas införande har även haft en viss påverkan på minskningen av fiskets fångster, framförallt för fisket i Öresund (delområde 25). Förra året landades omkring 70 ton ål i svenskt kustfiske.

⁵ Aqua reports 2021:12. Assessment of the eel stock in Sweden, spring 2021. Fourth post-evaluation of the Swedish eel management.

⁶ https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/swd-2020-35_en.pdf

Nuvarande regler om att få fiska efter ål i havet

Sedan maj 2007 är det generellt förbjudet att fiska ål i havet. Ett visst begränsat yrkesmässigt fiske är dock tillåtet i Östersjön och södra Kattegatt för fiskelicensinnehavare som har ett särskilt ålfisketillstånd.⁷

I Östersjöns delområden 23–30 får tillståndsgivet fiske med rörliga redskap ske från och med den 1 maj till och med den 14 september, eller under en sammanhängande period av 90 dagar. Sker fisket med fasta redskap ska det ske under en sammanhängande period på 90 dagar. I Kattegatt får tillståndsgivet fiske bedrivas från och med den 1 maj till och med den 14 september eller under en sammanhängande period av 60 dagar. Fiskestopp råder dock under tre månader per år och då får inget ålfiske bedrivas. Gemensamt gäller också att fisket efter ål genast ska upphöra när den sammanlagda ålfångsten i det tillståndsgivna fisket uppgår till åtta ton.

Olika mått för minsta referensstorlek för bevarande gäller i olika områden. I Östersjöns delområde 24–30 ska ål vars längd understiger 70 cm återutsättas och i delområde 23 samt norr om delområde 23 ska ål vars längd understiger 45 cm återutsättas. Förnyat tillstånd kan enbart beviljas den som haft och nyttjat ett tillstånd under föregående år. I samband med redovisningen av Havs- och vattenmyndighetens regeringsuppdrag 2015 tog myndigheten ett principbeslut om att inte bevilja några nya personer tillstånd att fiska ål innan det finns säkra bevis på att beståndet av ål ökar.

Förslag och motivering till förbudsperiod

Havs- och vattenmyndigheten föreslår ett förbud mot fiske efter ål i havet från den 1 oktober 2022 till den 31 december 2022.

Förbudsperioden för fiske av ål i havet ska införas i enlighet med artikel 13 i rådets förordning (EU) 2022/109. Det innebär att förbudet att fiska ål i havet dels ska införas under en sammanhängande period om tre månader, mellan den 1 augusti 2022 och den 28 februari 2023, dels ska säkerställa att förbudet omfattar perioden med störst vandring av ål.

Med bakgrund av att årets förbudsperiod måste införas under den period då vandringen av ål är som störst kan myndigheten inte längre ta hänsyn till de omfattande åtgärder som redan genomförts nationellt för att minska fiskets påverkan. Myndigheten kan inte heller ta hänsyn till att SLU Aqua i utvärderingen av påverkan från svenskt fiske på det utvandrande beståndet av blankål från Östersjön bedöms ligga inom ramen för beståndets långsiktiga återhämtning (se tidigare remisser).

Sverige har en lång kuststräcka vilket innebär ålens vandring och fiskets landningar skiljer sig i tid och omfattning mellan olika områden. En viktig utgångspunkt i Havs- och vattenmyndighetens bedömning har varit att den blankål som skyddas från fiske genom förbudsperioden ska ha så goda förutsättningar som möjligt att utvandra från Östersjön utan att påverkas från annat fiske. Av samma skäl bedömer myndigheten att förbudsperioden i första hand bör införas under den period då lekvandringen är som mest betydande i områden från vilka ålen har störst möjlighet att utvandra från Östersjön. Med hänsyn till ovanstående bedömer myndigheten att särskild hänsyn behöver tas till blankålels vandring genom Öresund eftersom området utgör en passage för

⁷ Se 3 kap. 1 § och bilaga 10 Fiskeriverkets föreskrifter (2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön.

utvandrande blankål från hela Östersjöregionen. Då det inte längre bedrivs något fiske på den svenska västkusten bedöms den ål som utvandrar från Öresundsområdet dessutom ha goda möjligheter att fortsätta sin vandring mot lekområdena utan att påverkas från vare sig svenskt eller andra länders fiske, förutsatt att grannländerna väljer samma stopperperiod. I förslaget till förbudsperiod har Havs- och vattenmyndigheten utgått från den bästa tillgängliga kunskapen om blankåls vandring baserat på såväl fiskeriberöende som fiskeriöberoende data.

Det svenska kustfisket efter ål bedrivs i huvudsak riktat efter utvandrande blankål. Innan de årliga förbudsperioderna för fiske av ål i havet infördes år 2018 landades mest ål i delområde 25 och 27, följt av delområde 23. Det är också i dessa tre områden som mest blankål landas idag. Historiskt har fisket bedrivits från maj till december och påbörjats tidigare i Bottenhavet och senare i de sydliga och sydvästra delarna av Östersjön. Fisket avslutades sist i Öresundsområdet, ett par veckor in i december. Eftersom fisket i huvudsak bedrivs riktat efter utvandrande blankål kan man anta att historisk data över fiskets landningar av blankål återspeglar när vandringen av blankål förväntas vara som störst i olika områden.

Mellan åren 2015–2017, innan förbudsperioden infördes, stod fisket i Öresund (delområde 23) för omkring 30 procent av den totala landade fångsten av ål i havet. Under dessa år landades i medelvärde mest blankål i området under november (ca 57 procent), följt av oktober (ca 15 procent) och december (ca 14 procent). De genomsnittliga landningarna per person och år är mer än dubbelt så höga i Öresund (delområde 23) jämfört med övriga kustområden i Östersjön och motsvarar ca 1,8 ton per person och år. Preliminära resultat från en vetenskaplig studie (akustisk telemetri) där blankål från Sveriges ostkust och danska vatten märkts visar att vandringen ut ur Öresund (mottagare/hydrofoner) sker från oktober till februari med störst vandringsintensitet under november och december månad.⁸ Resultaten styrker alltså att det historiska fisket i Öresund, innan förbudsperioden infördes 2018, sammanföll med blankåls vandring genom Öresund.

Till skillnad från de stopperperioder som beslutats under åren 2018-2021 så kommer nuvarande förslag innebära att fisket efter ål tidigare läggs med start i oktober månad. Under samma period har den genomsnittliga landningen av ål under oktober månad uppgått till drygt 18 ton motsvarande ca 19 procent av total landad fångst i havet per år.

Om förbudsperioden istället förläggs tidigare under året så att ett fiske skulle tillåtas i Öresundsregionen under november och december förväntas det resultera i fångstmängder som motsvarar de fångster som noterades i Öresund åren före 2018, innan den första förbudsperioden infördes. Ett fiske i Öresundsområdet under november och december skulle sannolikt också exploatera utvandrande ålar som skyddats från fiske i Östersjöområdet under tidigare del av året och därmed påverka förbudsperiodens förväntade effekt negativt.

För att maximera stopperperiodens effekt har Havs- och vattenmyndigheten en pågående dialog med Danmark och Tyskland om att samordna förbudsperioderna. Att Danmark och Sverige inför olika förbudsperioder är problematiskt eftersom det annars kan påverka åtgärdens förväntade

⁸ Studien är ett delresultat en del av en pågående märkningsstudie och samarbete mellan forskare på olika universitet (DTU Aqua, SLU Aqua, m.fl.) i bl.a. Danmark, Tyskland och Finland. Syftet med projektet är bl.a. att förbättra kunskapen om ålbeståndet och andelen av ålbeståndet i Östersjön som lekvandrar. Projektet finansieras med medel från Havs- och vattenmyndighetens anslag 1.11 (Dnr 1230-2020 och Dnr 1405-2021. Beslutet för 2022 är under framtagande.)

effekt negativt. Frågan är särskilt aktuell för fisket i Öresund där svenskt och danskt fiske till stor del är gemensamt.

Förslag och motivering till bestämmelse om sumpning

Förbud att hålla ål i fisksump för de som inte yrkesfiskar

Ålen är en akut hotad art, och det är därför mycket viktigt att fiskerikontrollen arbetar för att minska risken för ett illegalt fiske. Detta görs idag bland annat genom att identifiera och konfiskera illegala redskap och kontrollera att fiske inte sker av personer som saknar tillstånd.

Som nämnts tidigare är det endast de som har en fiskelicens med särskilt ålfisketillstånd som får lov att fiska efter ål. Allt annat ålfiske är förbjudet. Trots det finns det idag inte något som hindrar att ål sumpas i havet av vem som helst, vilket kan försvåra kontroll av att illegalt fiske inte bedrivs. Det finns emellertid inte någon väsentlig anledning för en privatperson att köpa en levande legalt fångad ål för att lägga den i en fisksump i havet innan tillredning. Ett alternativ till ett sådant tillvägagångssätt är att frysa in ålen. För att försvåra för otillåtet ålfiske och underlätta för fiskerikontrollen föreslår Havs- och vattenmyndigheten ett generellt förbud att sumpas ål. Sumpningsförbudet ska inte gälla för de yrkesfiskare som fiskar efter ål med stöd av ålfisketillstånd.

Fiskelicensinnehavares möjlighet att landa ål efter sumpning

Lagligt ålfiske sker vid olika tidpunkter efter kusten och de som bedriver fiske med fasta redskap i havet har generellt en begränsad fisketid på 60 eller 90 dagar. När dessa dagar har utgått får fiskaren inte längre fiska efter ål, även om det är under den tillåtna tiden för andra fiskare. En del fiskare har tillstånd att fiska ål mellan 1 maj och 14 september. Efter ålen fångats kan den förvaras i sump i väntan på beredning eller försäljning.

Eftersom ålfisket sker inom olika specifika perioder, men då förvaring av fångst i sump kan ske efter att fisket inte längre är tillåtet, har Havs- och vattenmyndigheten tidigare infört en begränsning i form av ett förbud att landa ål senare än 14 dagar efter fiskeperiodens slut. Bestämmelsen begränsar möjligheterna för att otillåtet fiske tar vid och registreras som legal fångst efter en fiskeperiods slut. Bestämmelsen har därmed också inneburit en ökad tydlighet för landningskontrollen att avgöra när fångsten som landas från sump är legal eller otillåten.

Av artikel 13 i rådets förordning (EU) 2022/109 framgår att det under förbudsperioden inte är tillåtet att sumpas fångst. Detta innebär att det under förbudsperioden inte heller är möjligt att landa fångst. Havs- och vattenmyndigheten anser dock att den nuvarande bestämmelsen om att det ska vara tillåtet att sumpas ål upp till 14 dagar efter fiskeperiodens slut ska vara kvar under övrig tid, det vill säga innan förbudsperioden på tre månader. Detta är aktuellt för de ålfiskare som fiskar under andra perioder. I syfte att tydliggöra sumpningsförbudet under förbudsperioden i relation till den fortsatta möjligheten att sumpas fångst övrig tid föreslår Havs- och vattenmyndigheten därför en mindre korrigerande av nuvarande föreskrift.

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna föreskriftsändringar med motivering

Föreskrifter som berörs

Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

Bemyndigande

2 kap. 7 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

Ikraftträdande

Föreskriften föreslås träda ikraft 1 maj 2022.

3 kap. 1 §

Rubrik: Fredade arter

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>Det är förbjudet att fiska skärkniv, havsnejonöga, pigghaj, småfläckig rödhaj, brugd, sillhaj (håbrand), slätrocka, knaggrocka, majfisk, staksill, blåfenad tonfisk och ål.</p> <p>Förbudet att fiska efter ål gäller inte den befälhavare som har beviljats ett <i>särskilt tillstånd att fiska</i> ål enligt bestämmelserna i bilaga 10.</p>	<p>Det är förbjudet att fiska skärkniv, havsnejonöga, pigghaj, småfläckig rödhaj, brugd, sillhaj (håbrand), slätrocka, knaggrocka, majfisk, staksill, blåfenad tonfisk och ål. <i>Det är inte heller tillåtet att hålla ål i fisksump.</i></p> <p>Förbudet att fiska efter ål <i>eller hålla ål i fisksump</i> gäller inte den befälhavare som har beviljats ett <i>fisketillstånd</i> för ål enligt bestämmelserna i bilaga 10.</p>

Motivering

I syfte att försvåra för det illegala ålfisket och underlätta för fiskerikontrollen föreslår Havs- och vattenmyndigheten att det ska införas ett generellt förbud att sumpå ål i havet. Sumpningsförbudet ska dock inte gälla för de som har fiskelicens och fisketillstånd för att fiska ål. Ett sådant förbud bedöms minska risken att fiskare utan licens fiskar ål för försäljning eftersom sumpning av ål är en vanlig metod för att förlänga hållbarheten på fångsten som ska säljas vidare.

Utöver detta förslag till ändring i sak föreslår Havs- och vattenmyndigheten en redaktionell ändring i form av att *särskilt* tillstånd byts ut mot *fisketillstånd*. Anledning är att *fisketillstånd* är det begrepp som används inom EU-lagstiftningen och som numera också är det begrepp som Havs- och vattenmyndigheten använder gällande tillstånd som utfärdas som komplement till fiskelicensen för att rätt att bedriva en specifik fiskeverksamhet.

Bilaga 10.

Nuvarande rubrik: Fiske efter ål med stöd av särskilt tillstånd

Föreslagen ny rubrik: Fiske efter ål med stöd av fisketillstånd

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>A. Gemensamma bestämmelser</p> <p>1. En befälhavare som har ett <i>särskilt tillstånd</i> att fiska efter ål, får beviljas ett förnyat tillstånd efter ansökan hos Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>2. För att erhålla förnyat ålfisketillstånd ska föregående års tillstånd ha nyttjats. Om särskilda skäl föreligger kan tillstånd medges även om detta villkor inte är uppfyllt.</p> <p>3. Ett ålfisketillstånd ska förenas med villkor om redskapstyp, antal redskap och plats för fiskets bedrivande. Tillståndet får omfatta endast de redskapstyper och de antal redskap som beviljats i tillstånd för ålfiske under åren 2009-2010. Byte av fiskeplats kan medges efter ansökan hos Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>4. Havs- och vattenmyndigheten kan i tillståndet föreskriva ytterligare villkor.</p> <p>5. Fångsten av ål ska i tillståndsgivet fiske rapporteras till Havs- och vattenmyndigheten enligt bestämmelserna i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet.</p> <p>6. Fisket efter ål ska genast upphöra när den sammanlagda ålfångsten i det tillståndsgivna fisket uppgår till 8 000 kilogram.</p> <p>7. Fiske efter ål får inte bedrivas under perioden från och med den <i>1 november 2021</i> till och med den <i>31 januari 2022</i>.</p>	<p>A. Gemensamma bestämmelser</p> <p>1. En befälhavare som har ett <i>fisketillstånd</i> att fiska efter ål, får beviljas ett förnyat tillstånd efter ansökan hos Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>2. För att erhålla förnyat ålfisketillstånd ska föregående års tillstånd ha nyttjats. Om särskilda skäl föreligger kan tillstånd medges även om detta villkor inte är uppfyllt.</p> <p>3. Ett ålfisketillstånd ska förenas med villkor om redskapstyp, antal redskap och plats för fiskets bedrivande. Tillståndet får omfatta endast de redskapstyper och de antal redskap som beviljats i tillstånd för ålfiske under åren 2009-2010. Byte av fiskeplats kan medges efter ansökan hos Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>4. Havs- och vattenmyndigheten kan i tillståndet föreskriva ytterligare villkor.</p> <p>5. Fångsten av ål ska i tillståndsgivet fiske rapporteras till Havs- och vattenmyndigheten enligt bestämmelserna i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet.</p> <p>6. Fisket efter ål ska genast upphöra när den sammanlagda ålfångsten i det tillståndsgivna fisket uppgår till 8 000 kilogram.</p> <p>7. Fiske efter ål får inte bedrivas under perioden från och med den <i>1 oktober 2022</i> till och med den <i>31 december 2022</i>.</p>

Nuvarande lydelse:	Föreslagen lydelse:
<p>8. Ål som fiskas under tillåten fiskeperiod och som placeras i sump får inte landas senare än 14 dagar efter fiskeperiodens slut.</p> <p>-----</p>	<p>8. Under förbudsperioden enligt punkten 7 är all fiskeverksamhet, inklusive sumpning, förbjuden enligt den årliga kvotförordningen för Västerhavet. Under övrig tid får ål som placerats i sump inte landas senare än 14 dagar efter fiskeperiodens slut.</p> <p>-----</p>

Motivering

Enligt punkten 8 är det inte tillåtet att landa fångst senare än 14 dagar efter tillåten fiskeperiod. Av artikel 13 i rådets förordning (EU) 2022/19, *den årliga kvotförordningen för Västerhavet*, framgår dock att det inte är tillåtet att sump fångster av ål under beslutad förbudsperiod. Den nuvarande lydelsen behöver därför justeras i förhållande till EU-rätten. Att behålla begränsningen på 14 dagar för sumpning av ål efter en fiskares avslutade fiskeperiod underlättar för fiskaren att bereda och sälja sin kvarvarande fångst efter avslutat fiske, när fiskeperioden inte sammanfaller med förbudsperioden.

Bilagor:

Konsekvensutredning

Sändlista

Konsekvensutredning gällande ändrade regler för fiske efter ål i havet

A. Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Förbudsperiod

Rekryteringen av europeisk ål (*Anguilla anguilla*) har under de senaste femtio åren minskat med 90-95 procent och ligger fortfarande på en kritiskt låg nivå, mycket långt ifrån nivåer som skulle indikera ett hållbart bestånd. Europeisk ål utgör ett och samma genetiska bestånd. Beståndet är klassat som Akut hotad (CR) av IUCN¹. ICES² senaste råd säger att när försiktighetsprincipen tillämpas bör fångsterna av ål vara noll 2022³. Rådet omfattar ålens alla livsstadier och allt fiske, inklusive fångst av glasål för utsättning och vattenbruk. Annan dödlighet av ål, orsakad av människan, bör minimeras och elimineras där så är möjligt. Ålbeståndets storlek och utveckling påverkas sannolikt av en rad mänskliga påverkansfaktorer varav vattenkraft och fiske har tydligast effekt på dödlighet.

För att det europeiska ålbeståndet ska återhämta sig krävs samordnade insatser på internationell och regional nivå. Utöver befintliga EU-gemensamma bestämmelser⁴ har EU:s ministerråd under de senaste fem åren tagit beslut om att medlemsländerna ska inför en tre månader sammanhängande förbudsperiod för fiske av ål i havet för att ytterligare begränsa fiskets påverkan på det ålbeståndet. Villkoren i besluten har skiljt sig åt mellan år. Enligt de senaste fyra årens beslut (2018, 2019, 2020 och 2021) ska medlemsländerna införa förbudsperioden mellan den första augusti och den sista februari. Förbudet ska omfatta allt riktat fiske, oavsiktligt fiske och fritidsfiske efter ål i unionens vatten i ICES-området och i bräckt vatten, t.ex. flodmynningar, kustlaguner och vatten i övergångszoner.

Villkoren för förbudsperioden 2022 regleras enligt artikel 13 i EU:s förordning (2022/109) om fastställande för 2022 av fiskemöjligheterna avseende vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och, för unionsfiskefartyg, i vissa andra vatten. EU-förordningen är direkt tillämplig som lag i Sverige. Bestämmelserna i EU-förordningen gäller före bestämmelser i svensk lagstiftning om bestämmelserna strider mot varandra.

Enligt artikel 13 i EU:s förordning (2022/109) ska medlemsländerna säkra att förbudsperioden införs då vandringen av ål är som störst. Detta är ett tillägg och en skräpning jämfört med tidigare

¹ International Union for Conservation of Nature (Internationella naturvårdsunionen)

² International Council for the Exploration of the Sea (Internationella havsforskningsrådet, ICES)

³ ICES Advice 2021 – ele.2737.nea – <https://doi.org/10.17895/ices.advice.7752>

⁴ EU:s förordning (1100/2007) om åtgärder för återhämtning av beståndet av europeisk ål (s.k. ålförordningen) samt av EU:s förordning (338/97/EG) om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem, bilaga B (s.k. Cites-förordningen)

års beslut. Enligt ministerrådets beslut ska förbudsperioden omfatta all form av fiskeaktivitet efter ål, vilket innebär att det även kommer vara förbjudet att sumpå ål under förbudsperioden.

Det är Havs- och vattenmyndigheten som tar beslut och inför förbudsperioden i Sverige genom föreskriftsändringar i bilaga 10 till Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön. EU-kommissionen ska senast den 1 juni 2022 meddelas om den fastställda perioden tillsammans med stödande information som motiverar den valda perioden.

Förbud att hålla ål i fisksump för de som inte yrkesfiskar

Ålen är en akut hotad art, och det är mycket viktigt att fiskerikontrollen arbetar för att minska risken för ett illegalt fiske. Detta görs idag bland annat genom att identifiera och konfiskera illegala redskap och kontrollera att fiske inte sker av personer som saknar tillstånd.

Det finns ett generellt förbud mot att fiska ål, men inte något generellt förbud att sumpå levande ål i havet. För att försvåra otillåtet ålfiske och underlätta för fiskerikontrollen föreslår Havs- och vattenmyndigheten ett generellt förbud att sumpå i ål i havet. Sumpningsförbudet ska inte gälla för de yrkesfiskare som fiskar efter ål med stöd av ålfisketillstånd.

Fiskelicensinnehavares möjlighet att landa ål efter sumpning

I kontrollsyfte införde Havs- och vattenmyndigheten förra året ett förbud att landa ål senare än 14 dagar efter fiskeperiodens slut. Tidsperioden om 14 dagar baserades på uppgift från kontrollanter, SLU samt fiskare om hur länge det är rimligt att förvara ål i sump utan att kvaliteten försämras.

Av artikel 13 i rådets förordning (EU) 2022/109 framgår att det under förbudsperioden inte är tillåtet att sumpå fångst. Detta innebär att det under förbudsperioden inte heller är möjligt att landa fångst. Havs- och vattenmyndigheten anser dock att den nuvarande bestämmelsen om att det ska vara tillåtet att sumpå ål upp till 14 dagar efter fiskeperiodens slut ska vara kvar under övrig tid. Det möjliggör för yrkesfiskare att förvara sin fångst levande efter avslutad fiskeperiod, i väntan på beredning eller försäljning. I syfte att tydliggöra sumpningsförbudet under förbudsperioden, i relation till den fortsatta möjligheten att sumpå fångst övrig tid, föreslår Havs- och vattenmyndigheten därför en mindre korrigerande av nuvarande föreskrift.

2. *Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd*

Förbudsperiod

Att inte införa ett förbud för fiske efter ål i svenska kustområden under tre sammanhängande månader mellan den 1 augusti 2022 och den 28 februari 2023 skulle strida mot artikel 13 i EU:s förordning (2022/109) om fastställande för 2022 av fiskemöjligheterna avseende vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och, för unionsfiskefartyg, i vissa andra vatten.

Medlemsländerna ska med stöd av artikel 13 i samma förordning besluta om vilka tre månader förbudsperioden ska införas och säkra att den införs då vandringen av ål är som störst. Varje medlemsland ska senast den 1 juni 2022 meddela EU-kommissionen om den fastställda perioden tillsammans med stödande information som motiverar den valda perioden.

Havs- och vattenmyndigheten är ansvarig att införa förbudsperioden nationellt och föreslår att förbudet för fiske efter ål i havet ska gälla från den 1 oktober till den 31 december 2022.

Eftersom syftet med bestämmelsen om förbudsperiod är att skydda utvandrande blankål från fiske tar myndigheten hänsyn till att förbudet ska omfatta den period då lekvandringen är som mest betydande i områden från vilka ålen har störst möjlighet att utvandra utan att påverkas från ett fiske. Av samma skäl bedömer myndigheten att förbudsperioden i första hand bör införas under den period då lekvandringen är som störst i områden från vilka ålen har bäst möjlighet att utvandra från Östersjön. Med hänsyn till ovanstående bedömer myndigheten att särskild hänsyn behöver tas till blankålens vandring genom Öresund eftersom området utgör en passage för utvandrande blankål från hela Östersjöregionen. Då det inte längre bedrivs något fiske på den svenska västkusten bedöms den ål som utvandrar från Öresundsområdet dessutom ha goda möjligheter att fortsätta sin vandring mot lekområdena utan att påverkas från vare sig svenskt eller andra länders fiske, förutsatt att grannländerna väljer samma stopperperiod. Havs- och vattenmyndigheten för en kontinuerlig dialog med danska och tyska ministerierna om val av förbudsperiod.

Om ett fiske skulle tillåtas i Öresundsregionen under perioden november till december förväntas det resultera i fångstmängder som motsvarar de fångster som noterades åren före 2018, innan den första förbudsperioden infördes. Ett fiske under dessa månader skulle sannolikt också exploatera utvandrande ålar som skyddats från fiske i Östersjöområdet under tidigare del av året och därmed påverka förbudsperiodens förväntade effekt negativt.

Förbud att hålla ål i fisksump för de som inte yrkesfiskar

Det finns inte någon väsentlig anledning för den som inte yrkesfiskar att köpa en levande fångad ål för att lägga den i en fisksump i havet innan tillredning. Istället för att placera ålen i en fisksump i havet går det att frysa in den. Alternativet är att inte införa ett generellt sumpningsförbud, men skulle innebära fortsatta svårigheter för fiskerikontrollen att kontrollera om ålen i en fisksump är lagligt fångad eller inte.

Fiskelicensinnehavares möjlighet att landa ål efter sumpning

EU-bestämmelsen om att det inte är tillåtet att sumpå ål under förbudsperioden är direkt gällande lag. Havs- och vattenmyndigheten förslag innebär att det under övrig tid fortsatt ska vara tillåtet att sumpå ålen upp till 14 dagar efter fiskeperiodens slut innan fiskelicensinnehavaren måste landa sin fångst. Alternativet är att helt förbjuda sumpning efter det att fiskeperioden är slut. Havs- och vattenmyndigheten anser dock att detta begränsar fiskarens möjligheter till försäljning och beredning av ålen. I vissa hamnar hämtas fångst upp samlat vid färre tillfällen och det är då särskilt viktigt att fiskaren har möjlighet att förvara ålen i sump till detta tillfälle. Att tillåta sumpning efter fisketiden ger också fiskaren möjlighet att ägna sig åt själva fisket under fisketiden, för att sedan hantera fångst samlat i sumpen.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Regeringen berör yrkesfiske efter ål i havet med stöd av ett särskilt ålfisketillstånd. Under 2021 var det totalt 105 stycken yrkesfiskare som var beviljade fisketillstånd för fiske efter ål i havet. Fisket sker i huvudsak i Kalmar, Blekinge och Skåne län, men även i Gävleborg, Stockholm, Södermanland och Östergötlands län.

Förbudet att fiska ål under oktober till december påverkar i huvudsak 44 yrkesfiskare i Ices delområden 23 och 24, men även delområde 25 och 27 (se punkt 4, tabell 3).

Förbudet att hålla ål i fiskesump för de som inte yrkesfiskar träffar alla de som inte har yrkesfiskelicens med särskilt ålfisketillstånd.

4. Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Förbudsperiod

Med bakgrund av att årets förbudsperiod måste införas under den period då vandrigen av ål är som störst kan Havs- och vattenmyndigheten inte längre ta hänsyn i val av förbudsperiod till de omfattande åtgärder som redan genomförts nationellt för att minska fiskets påverkan. Myndigheten kan inte heller ta hänsyn till att SLU Aqua i utvärderingen av påverkan från svenskt fiske på det utvandrande beståndet av blankål från Östersjön bedöms ligga inom ramen för beståndets långsiktiga återhämtning (se tidigare remisser).

Det svenska kustfisket bedrivs i huvudsak riktat efter utvandrande blankål. Innan de årliga förbudsperioderna för fiske av ål i havet infördes år 2018 landades mest ål i delområde 25 och 27, följt av delområde 23. Det är också i dessa tre områden som mest blankål landas idag. Historiskt har fisket bedrivits från maj till december och påbörjats tidigare i Bottenhavet och senare i de sydliga och sydvästra delarna av Östersjön. Fisket avslutades sist i Öresundsområdet, ett par veckor in i december. Eftersom fisket i huvudsak bedrivs riktat efter utvandrande blankål kan man anta att historisk data över fiskets landningar av blankål återspeglar när vandrigen av blankål förväntas vara som störst i olika områden.

Mellan åren 2015–2017, innan förbudsperioden infördes, stod fisket i Öresund (delområde 23) för omkring 30 procent av den totala landade fångsten av ål i havet. Under dessa år landades i

medelvärde mest blankål i området under november (ca 57 procent), följt av oktober (ca 15 procent) och december (ca 14 procent). De genomsnittliga landningarna per person och år är mer än dubbelt så höga i Öresund (delområde 23) jämfört med övriga kustområden i Östersjön och motsvarar ca 1,8 ton per person och år (tabell 1). Preliminära resultat från en vetenskaplig studie (akustisk telemetri) där blankål från Sveriges ostkust och danska vatten märkts visar att vandrigen ut ur Öresund (mottagare/hydrofoner) sker från oktober till februari med störst vandringsintensitet under november och december månad.⁵ Resultaten styrker alltså att det historiska fisket i Öresund, innan förbudsperioden infördes 2018, sammanföll med blankålens vandring genom Öresund.

Till skillnad från de stopperperioder som beslutats under åren 2018-2021 så kommer nuvarande förslag innebära att fisket efter ål stoppas också under oktober månad. Under samma period har den genomsnittliga landningen av ål under oktober månad uppgått till drygt 18 ton motsvarande ca 19 procent av total landad fångst i havet per år (tabell 2).

Om förbudsperioden istället förläggs tidigare under året så att ett fiske skulle tillåtas i Öresundsregionen under november och december förväntas det resultera i fångstmängder som motsvarar de fångster som noterades i Öresund åren före 2018, innan den första förbudsperioden infördes. Ett fiske i Öresundsområdet under november och december skulle sannolikt också exploatera utvandrande ålar som skyddats från fiske i Östersjöområdet under tidigare del av året och därmed påverka förbudsperiodens förväntade effekt negativt. En tidigareläggning av perioden skulle få större konsekvenser för ett större antal fiskande (tabell 2).

För att maximera stopperperiodens effekt har Havs- och vattenmyndigheten en pågående dialog med Danmark och Tyskland om att samordna förbudsperioderna. Att Danmark och Sverige inför olika förbudsperioder är problematiskt eftersom det annars kan påverka åtgärdens förväntade effekt negativt. Frågan är särskilt aktuell för fisket i Öresund där svenskt och danskt fiske till stor del är gemensamt.

Ålen är en art som betingar ett högt pris ut i första handelsled (ca 95 kr/kg). Eftersom fisket i huvudsak sker riktat efter utvandrande blankål sker fisket under den tid på året då ålen vandrar. Möjligheten att kompensera för förlorad fångst genom att styra om fisket efter blankål till andra tider på året är begränsad i Öresund jämfört med områden längre österut. Det kan konstateras att fiske riktat efter uppväxande gulål har ökat i område 23 efter det att förbudsperioderna infördes år 2018, från ett genomsnitt på ca 15 procent av den totala fångsten åren innan (2015-2017) förbudsperioderna till att utgöra omkring hälften av den landade fångsten. Ett annat möjligt scenario är även att vissa av de personer som påverkas av förslaget helt kommer att upphöra med sitt fiske. Införandet av tidigare års förbudsperioder bedöms dock inte ha bidragit till någon betydande minskning av antalet ålfisketillstånd under perioden.

Baserat på 2021 års fiske landade totalt 44 yrkesfiskare fångst av ål under föreslagen förbudsperiod. Det ekonomiska bortfallet till följd av förlorad fångst bedöms bli betydande för 10 yrkesfiskare som landade mer än 50 procent av sin totala fångst (en genomsnittlig total landning på 960 kg per fiskare) under perioden (tabell 2). För de yrkesfiskare som påverkats av tidigare

⁵ Studien är ett delresultat en del av en pågående märkningsstudie och samarbete mellan forskare på olika universitet (DTU Aqua, SLU Aqua, m.fl.) i bl.a. Danmark, Tyskland och Finland. Syftet med projektet är bl.a. att förbättra kunskapen om ålbeståndet och andelen av ålbeståndet i Östersjön som lekvandrar. Projektet finansieras med medel från Havs- och vattenmyndighetens anslag 1.11 (Dnr 1230-2020 och Dnr 1405-2021. Beslutet för 2022 är under framtagande.)

års förbudsperioder kan den kumulativa påverkan av att även begränsa fisket i oktober bli betydande. Att införa förbudet under dessa tre månader leder sannolikt till att vissa personer helt väljer att upphöra med sitt fiske.

Tabell 1. En sammanställning av antalet fiskare med ålfisketillstånd och fångsterna i havet per område under 2021. Totalt rapporterades 70 ton landad ål. Omkring 80 procent av fångsterna bestod av blankål. 102 stycken fiskare med ålfisketillstånd (totalt 105 tillståndsgivna) fiskade i havet. Mer än hälften fiskade i delområde 27 (Östersjön-Väster om Gotland), cirka 25 procent fiskade i delområde 25 (Östersjön-Södra centrala). I område 23 (Öresund) landades avsevärt mest ål per fiskare, följt av delområde 25 och 27.

Område	Antal fiskare som landat fångst	Landad fångst, totalt (kg)	Landad fångst per fiskare (kg)	Andel landad fångst per område (%)	Andel blankål per område (%)
21	2	207	103,5	0,3	1,4
23	9	16 230	1 803,3	23,2	45,4
24	5	798	159,6	1,1	65,2
25	25	19 673	786,9	28,1	81,4
27	56	32 522,5	580,8	46,5	95,3
29	2	358	179	0,5	100
30	3	216,5	72,2	0,3	64
Totalt	102	70 005	686,3	100	79,1

Tabell 2. Genomsnittlig fångandel i kustfisket för respektive period åren innan de årliga förbudsperioderna infördes (2015-2017) och åren efter förbudsperioderna infördes (2018-2021). I tabellen anges även antalet yrkesfiskare som påverkas av förbudet inom respektive period, inklusive antalet fiskande som landade all fångst eller mer än hälften av sin fångst under perioderna år 2021.

Valbara förbudsperioder (ett relevant urval)	Genomsnittlig fångandel (%) åren 2015-2017	Genomsnittlig fångandel (%) i kustfisket åren (2018-2021)	Antal fiskande som påverkas av förbudet (totalt 102 stycken som fiskade 2021)	Antal fiskande som bedrev 100% av sitt fiske under perioden år 2021	Antal fiskande som bedrev mer än 50% av sitt fiske under perioden år 2021
1 aug – 31 okt	60	80	97	35	76
1 sept. – 30 nov.	55	50	85	13	42
1 okt. – 31 dec.	35	19	44	4	10

Tabell 3. Andel av total fångst (%) per delområde baserat på landningar innan de årliga förbudsperioderna infördes (2015-2017).

Valbara förbudsperioder samt aktuella delområden	1 aug.- 31 okt.	1 sept. - 30 nov.	1 okt.- 31 dec.	1 nov. – 31 jan.	1 dec. – 28 feb.
Sub-21 (Kattegatt)	0	0	0	0	0
Sub-23 (Öresund)	6,6	21,1	24,0	19,8	3,9
Sub-24 (Östersjön-Västra)	0	0,7	0,3	0,1	0
Sub-25 (Östersjön-Södra centrala V)	27,0	18,3	5,4	1,0	0,6
Sub-27 (Östersjön-Väster om Gotland)	27,5	14,5	4,2	0,7	0
Sub-29N (Skärgårdshavet, N 59.30)	0,6	0,1	0	0	0
Sub-30 (Bottenhavet)	0,2	0,1	0	0	0
Totalt	62	55	34	22	4

Förbud att hålla ål i fisksump för de som inte yrkesfiskar

Föreskriftsändringen bedöms inte innebära några kostnadsmässiga konsekvenser eftersom det redan finns ett generellt förbud att fiska efter ål och sumpning i havet är en del av ålfisket.

Fiskelicensinnehavares möjlighet att landa ål efter sumpning

Den föreslagna föreskriftsändringen bedöms inte innebära några kostnadsmässiga konsekvenser för ålfiskarna då förslagen baseras på redan gällande bestämmelser.

5. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Havs- och vattenmyndigheten har enligt 2 kap. 7 § och förordningen (1994:1617) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen bemyndigande att meddela föreskrifter om bl.a. begränsande användning av fiskefartyg och fiskeredskap.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen om förbudstiden och sumpningsförbud under denna tid överensstämmer med artikel 13 Rådets förordning (EU) 2022/109 av den 27 januari 2022 om fastställande för 2022 av fiskemöjligheterna avseende vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och, för unionsfiskefartyg, i vissa andra vatten. Regleringen överensstämmer också med de mål och principer för den gemensamma fiskeripolitiken som anges i artiklarna 2 och 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 maj 2022 för att kunna tillämpas under ålfisket 2022, som på en del håll startar den 1 maj.

Information och kungörande av föreskrifterna kommer att kungöras i vanlig ordning. Havs- och Vattenmyndigheten kommer att även att skicka ut allmän information via myndighetens mejlutskick "Fiskenytt" samt informera på hemsidan.

B. Kommuner och landsting

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.

C. Företag

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

1. *Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen*

Regleringen gällande fiskestoppet bedöms påverka omkring 44 yrkesfiskare i någon omfattning, varav 14 yrkesfiskare påverkas omfattande och 30 yrkesfiskare påverkas i måttlig omfattning (se ovan). Samtliga berörda ålfiskare bedriver sin verksamhet i mikroföretag, dvs. företag med mindre än tio anställda, och där över 70 procent av har en enskild firma utan anställda. Det finns även några mindre handelsbolag och aktiebolag med enstaka anställd.

2. *Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader*

Regleringen gällande fiskestoppet bedöms inte påverka företagens tidsåtgång eller administrativa kostnader i större omfattning.

Förslaget till ändrad bestämmelse om sumpnings- och landningsförbud under förbudsperioden bedöms inte påverka företagens tidsåtgång eller administrativa kostnader.

3. *Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen*

Förslaget kan innebära att de företag som tappar delar av sin lönsamhet tvingas styra om sitt fiske till andra tider på året och till fiske efter gulål, istället för blankål. De kan även tvingas att fiska med andra, mindre effektiva typer av redskap än de vanligtvis fiskar med eftersom gulålen är mindre än blankålen. I sammanhanget kan dock nämnas att ingen tillståndshavare av ålfisketillstånd får fiska mer än åtta ton ål per år.

Förslaget till förtydligad och ändrad bestämmelse om sumpnings- och landningsförbud medför inga andra kostnader och leder inte heller till att ålfiskeverksamheten på något sätt måste ändras. Yrkesfiskarna undantas från det föreslagna generella sumpningsförbudet.

4. *Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen*

Tidpunkten för fiskestoppet förväntas påverka konkurrensförhållanden avsevärt för 10 yrkesfiskare. Bedömt utifrån statistik under åren 2015–2017, fångas och landas mellan 50-100 procent av den totala fångsten under den föreslagna förbudsperioden i område 23 mellan den 1 oktober och den 31 december. Det är därför också främst företagare som fiskar i detta område som missgynnas av förslaget.

Förslaget till ändrad bestämmelse om sumpnings- och landningsförbud under förbudsperioden bedöms inte påverka konkurrensförhållandena.

5. *Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen*

Eftersom rådsbeslutet om ett tre månader långt fiskestopp är ettårigt, meddelas förslaget om verkställande genom nationell föreskrift med kort framförhållning. Detta försvårar för företagen att planera sin verksamhet och svårigheter att planera sin verksamhet bidrar till större osäkerhet, vilket kan påverka lönsamhet och investeringsvilja på kort och lång sikt.

Förslaget till ändrad bestämmelse om sumpnings- och landningsförbud under förbudsperioden bedöms inte påverka företagen i några andra avseenden än de som nämnts tidigare i denna konsekvensutredning.

6. Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Samtliga yrkesfiskare som bedriver tillståndsgivet riktat fiske efter ål klassas som mikroföretag, varav majoriteten av yrkesfiskarna inte har några eller en anställd. Eftersom samtliga företag som omfattas är småföretag, har detta beaktats vid utformningen av reglerna.

D. Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Vid framtagande av förslaget har myndigheten beaktat synpunkter som inkommit från olika intressenter via skrivelser, mejl och telefon.

E. Kontaktperson

Eventuella frågor kan ställas till de kontaktpersoner som anges på första sidan i remissen.

Sändlista

Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation

Jordbruksverket

Kustbevakningen

Länsstyrelsen i Blekinge län

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Länsstyrelsen i Kalmar län

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Länsstyrelsen i Uppsala län

Länsstyrelsen i Östergötlands län

Naturvårdsverket

Regelrådet

Svenska Insjöfiskarens Centraförbund

Sveriges Fiskevattenägareförbund

Svenska Naturskyddsföreningen

Sveriges Fiskares Producentorganisation

Världsnaturfonden

Ålfonden